

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. II. De autoritate summi Pontificis in Ecclesiam Gallicanam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

7. Alioquin enim nequaquam tollitur suspicio, ne sub honestorum verborum specie occultetur animus sanctæ Sedis Decreta propriis rationibus accommodandi, & quidquid minus commodum visum fuerit, licet aliàs Canonice disciplinæ congruum, & Ecclesiæ utile, respuendi.

8. Quamvis autem non constet quæ sint illa statuta & consuetudines; summo tamen Pontifici opponi intelligimus, & ex temporis circumstantia conjicitur ea esse præsertim, quæ in negotiis superioribus his annis gestis, violata esse querebantur Episcopi. Itaque in hoc libro de potestate summi Pontificis in Gallia, ac de articulis illis præcipuè agemus, in quibus libertates Ecclesiæ Gallicanæ læsæ dicebantur. Aliæ enim illarum libertatum capita particularia tunc tractabuntur, cum percurreretur collectio Petri Puteani, aliorumque illarum defensorum.

C A P U T I I.

De autoritate summi Pontificis in Ecclesiam Gallicanam.

1. **T**Am altè Gallorum animis impressus fuit de suprema Romani Pontificis dignitate, & autoritate sensus, ut posterioribus etiam sæculis, cum eam intra certos terminos concludere conarentur florentissimi illius Regni Scriptores, alii quidem indignati propter incommoda, quæ sibi ex abusu Pontificiæ potestatis accidisse putabant; alii ad tuendam, vel potius augendam Regiam Majestatem, & jurisdictionem: nunquam tamen illam magnificis laudibus non exexerint. Nihil enim illorum libros legentibus frequentius occurrit, quàm Papam esse Christi Vicarium, primum Ecclesiæ Pastorem, successorem sancti Petri, ejus jurisdictionem ad omnes Christiani orbis partes pertingere, aliaque innumera his similia, quæ cum à Gallis proferuntur, avitum, ac ferè ingentum testantur illius nationis erga sanctam Sedem studium, magis fortè quàm modernorum affectum.

2. Quando igitur primum Gallicis Autoribus accidit ut

de-

debitam sanctæ Sedi reverentiam violarent, vel obedientiæ vires infringerent; illuc, ut jam diximus aut indignatione, aut perturbatione, aut nimio tuendæ potestatis sæcularis desiderio impulsæ sunt. Quod enim aliquibus Schismaticorum nomine suspecti sunt, aut inimicorum invidia est, aut Politicorum minæ, ut tanti mali timore perterrita Curia Romana ab imponendis novis, gravibusque oneribus absteat, aut fortè justus piorum metus, ne, si crescat Pontificiorum mandatorum neglectus, in contemptum transeat, qui à schismate solet non longè abesse.

3. Certè cum Hæreticorum temeritas summi Pontificis Primatui bellum indicere ausa est, hanc, & Præsules Decretis, & Doctores scriptis, & Principes quantum per tempora licuit, armis compresserunt, ut quidquid contra sacram illam potestatem etiamnum aut sit, aut dicitur, Autoribus solis, non toti Galliæ adscribendum sit. Si quis autem hæc gratis dicta existimet, libros de hoc argumento editos legat, præsertim quos in lucem emisit anno 1622. Michael Mauclerus Doctor Parisinus de Monarchia Divina Ecclesiastica, & sæculari Christiana, quos summo Pontifici, & Galliarum Regi dicavit; utque illud Gallorum studium, licet Bellorum, aut schismatis temporibus remissum, non tamen pœnitens intermissum, ab Atavis profectum, & continuâ serie propagatum cernat, percurrat Galliæ monumenta quæ Pater Sirmondus societatis Jesu sub titulo Conciliorum Galliæ, aliique sub eodem, aut aliis titulis collegerunt. Mutuis enim, & Gallorum erga sanctam Sedem obsequii, & summorum Pontificum erga Ecclesiam Gallicanam benevolentia, & existimationis signis plena sunt.

4. Istud autem non in illis tantum advertere licet, quæ tempore profundissimæ pacis, aut ætioris concordia proderunt, sed & in illis, quæ inter contentiones edita sunt. Hincmarus Archiepiscopus Remensis, qui omnium ferè primus acrius, aut, ut verum dicam, pertinacius summis Pontificibus restitit, quemque Galli strenuum libertatis suæ defensores, & quasi antesignanos prædicant, hoc est, ut ipsi volunt, antiquorum Canonum vindicem, Papam omnium Ecclesiarum Pontificem & cunctorum Episcoporum Patrem,

L. C.
 rtatibg
 Galliana
 III
 231

316 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
ac Magistrum esse profitetur; *mox vestri*, sic scribit ad Nicolaum I. *Omnium Ecclesiarum Pontificis, cunctarumque Episcoporum Paris, ac Magistri regulare iudicium ferre convenit.* Plures extant sive Hincemari solius, sive aliorum Episcoporum Galliae, illius ductum sequentium epistolae, in quarum superscriptionibus Romanus Pontifex Papa universalis dicitur.

5. Sed quo posset, ut alibi notavimus, argumento evidentius demonstrari Jurisdictio summi Pontificis in Gallia, quam authenticam declarationem Praelatorum Parisiensis congregationis mensibus Martii, & May anno 1681; certè metuendum non est, nè illi Antistites urbanitatis causa jus summi Pontificis ultra debitos fines extulerint, quandoquidem ea de causa convenerant, ut Curiae Romanae Officialibus obstituerent, quos Jurisdictionis Pontificiae metas transgressos esse conquerebantur. Nec dubium est, quin quaecumque scripserunt, accuratissimè, ac dudum expenderint. Hæc de summo Pontifice ad amissum, ut arbitror, plusquam semel revocata, scripserunt; „Caput est Ecclesiae: Centrum unitatis; „obtinere ille in nos Primatum autoritatis, & jurisdictionis „sibi à Christo Jesu in persona S. Petri collatum. Qui ab hac „veritate dissentiret, schismaticus, imò, & hæreticus esset.

6. Licet autem antiquae diutissimæque erga summum Pontificem observantiae, atque obedientiae vestigia etiamnum in Gallia supersint; si quis tamen ea cum antiquis monumentis conferat, facillè observabit, longè declinasse postremis saeculis illius Regni homines, maximè laicos, ab antiquiorum instituto: ut nemo sit quin laudes Ecclesiae Gallicanae olim hac de causa meritò impensas, hodiè non integras ei deberi judicet.

7. Immutatae tamen omni aëvo perstant rationes, quae reverentiam, & obedientiam erga Christi Vicarium suadent: quandoquidem, ut profitentur Illustrissimi Antistites, Primatus autoritatis, & jurisdictionis ei à Christo in persona S. Petri collatus est, atque ad eam ex institutione Christi Caput est Ecclesiae; Centrum unitatis.

8. Illam Sedis prerogativam, ejus originem, ac firmitatem fuisse, ac validè statuit Nicolaus I. Epist. 8. quae est ad Im-

Imperatorem Michaellem; Ecclesia Romana, inquit, privilegia Christi ac in Beato Petro firmata, a sanctis universalibus Synodis celebrata, atque a cuncta Ecclesia iugiter venerata, nullatenus possunt minui, nullatenus infringi, nullatenus commutari, quoniam fundamentum quod Deus posuit, humanus non valet amovere conatus: Et quod Deus statuit firmum, validumque consistit. Ille, potissimum peccat, qui Dei ordinationi resistere tentat. Privilegia inquam, istius Sedis, vel Ecclesie perpetua sunt, Divinitus radicata, atque plantata sunt; impingi possunt, transferri non possunt; trahi possunt, evelli non possunt. Ista igitur privilegia huic sanctae Sedi à Christo donata, à Synodis non donata, sed jam solummodo celebrata, & venerata. Et infra; Præinde animadvertendum est, quia non Nicana, non denique ulla Synodus quodquam Romana Ecclesia contulit privilegium, qua in Petro noverat eam totius iura potestatis præter meruisse, & cunctarum Christi ovium regimen accepisse, sicut Beatus Praesul (Bonifacius) attestatur universis Episcopis per Thessaliam constitutis scribens; Institutio universalis nascentis Ecclesie de B. Petro sumpsit honore principium, in quo regimen eius, & summa consistit. Ex eius enim Ecclesiastica disciplina per omnes Ecclesias Religionis jam crescente cultura fonte manavit. Nicana Synodi non aliud præcepta restantur. Adeo ut non aliquid super eum ausa sit constituere, cum videret nihil supra meritum suum posse conferri. Omnia denique huic noverat Domini sermone concessa. Bonifacii I. Epistolam, cujus hic refertur fragmentum, integram edidit Holstenius inter Acta Synodi Romanæ sub Bonifacio Papa II. pag. 65.

9. Huic summorum Pontificum doctrinæ consonat sanctus Bernardus de considerat. lib. 3. cap. 8. Eugenium III. sic alloquens; Sunt quidem, & alii Cæli Fanitores, & Gregum Pastores, sed tu tantò gloriosus, quanto & differentius utrumque præ cæteris nomen hereditasti. Habent illi assignatos sibi greges, singuli singulos; TIBI UNIVERSI CREDITI SUNT, uni unus, nec modo ovium, sed & Pastorum, tu unus omnium Pastor. Cui enim, non dico Episcoporum, sed etiam Apostolorum, sic absolutè, & indiscretè tota commissa sunt oves? Si me amas Petre, Pæse oves meas. Quas? Illius, vel illius populos Civitatis, aut Regionis, aut certi Regni? Oves meas, inquit. Cui non planum non designasse aliquas, sed assignasse omnes? Nihil excipitur, ubi distinguitur nihil, &c.

10. Joannes Gersonius Cancellarius Parisiensis in tract. de vita spiritali animæ lect. 3. postquam summi Pontificis auctoritatis partem præcipuam his verbis expressit; Habet itaque

Papa primò dominium superioritatis à Christo supra totam Ecclesiam cum plenitudine potestatis in eis, qua spirituale regimen Ecclesia propriè dicitur respiciunt, &c. Deindè resumit; Prima potestas cognoscitur ex Evangelicis, & Actibus Apostolorum, & ex iis, qua per successivam relationem eorum ad nos tantà certitudine sunt devoluta, ut merito temerarius, & scandalosus, imò schismaticus judicetur, qui potestatem hanc, vel abolere, vel diminui præsumpserit. Sed Textus Evangelicus, & Conciliorum generalium determinatio, & Ecclesia universalis consensus tantus, & assertio, imò & ratio naturalis præsupposità fide pro hac superioritate tam aptè faciunt, ut contra eum, qui se pro Catholico gerit, negantem hoc, magis sit destitutio, quàm disputatione certandum. Hæc potestas tam immediatè à De collata est, ut tota Ecclesia illam neque destrueret, neque noviter, si tolleretur, edificare valeret. Eandem tradit doctrinam lect. 2. ubi summi Pontificis Primatum his verbis adstruit; In tertio gradu reponebat leges Divina immediatè à Christo tradita, aut ab eis dicto modo deducta, qua per successivam relationem Apostolorum, & aliorum ad nos æquivalentem scriptura Canonica notificata sunt, ut fortè est ista lex; UNIVERSALIS ECCLESIA PONTIFICI ROMANO SVBIECTA SIT. Quod sit lex purè Divina, patet, quia nisi sic, posset humanà traditione Primatum iste cassari; Notanda sunt hæc verba, UNIVERSALIS ECCLESIA ROMANO PONTIFICI SVBIECTA SIT.

II. Hæc quidem ità in communi dicta negantur à nemine Catholico, quia nemini sunt incommoda, sed cum ad praxim deducenda sunt, autoritas Concilii generalis, libertas Ecclesiæ, Canones, & similia opponuntur, quasi verò illa excepta intelligantur in verbis Christi, aut etiam in declarationibus solemnibus. Quis v. g. ità interpretatur juramentum quod à singulis Episcopis tempore consecrationis præstatur; Decreta, ordinationes, sententias, dispositiones, reservationes, provisiones, & mandata Apostolica totis viribus observabo, & faciam ab aliis observari. mandata Apostolica humiliter recipiam, & quàm diligentissime exequar; sive hæc cum æquivocatione promittantur, sive simpliciter promissa non impleantur, quomodo juramento, quod interponitur, non fit injuria? Idem dic de aliis juramentis, puta de eo, quod ex antiqua consuetudine exigitur à promovendis ad gradus in Universitate Parisiensi.

12. Sed dicit aliquis, debitam ei (Ecclesiæ Romanæ) reverentiam exhibebo, & nihil amplius: huic objectioni, quam S. Bernardus

duſ epist. 131. scribens ad Mediolanenses, præoccupavit, ejuſdem S. Doctoris verbis satisfacio; *Esto, fac quod dicis, quia si exhibeas debitam, & plenam. Plenitudo siquidem potestatis super universas orbis Ecclesias singulari prerogativa Apostolica Sedi donata est. Qui igitur huic potestati resistit, Dei ordinationi resistit.*

C A P U T III.

Utrum Papa habeat immediatam jurisdictionem super Ecclesiae universae fideles.

1. **F**atentur quidem omnes Catholici datam à Christo summis Pontificibus in persona B. Petri curam, & potestatem invigilandi supra reliquos Ecclesiae Pastores, maxime ut salva semper sit fides, & Religio. *Pasce oves meas Joann. 21. Rogavi pro te Petre, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conversus confirma fratres tuos. Luc. 22.* Sed videntur aliqui dubitare, utrum illa Romanorum Antistitum autoritas solum circa Pastores versetur, ut illi gregibus suis attendant, illosque, ac seipſos juxta præscriptas à Christo, & ab Ecclesia universa regulas gubernent: An verò etiam ad fideles, Prælati inferioribus subditos, sese extendat, dum superiores immediati suis officiis non desunt. Concedunt enim summum Pontificem posse aliorum defectus supplere extra ordinem, dum ordinariae viæ non suppetunt.

2. In quo reposita esset Romani Pontificis autoritas, non satis clarè statim omnibus perspectum fuit. Quia enim persecutionum tempore, vel schismatum, aliarumque calamitatum, impedita erat exterior capitis cum membris communio, stante semper interna fidei, ac charitatis unione, vix à Romano Pontifice ad alios præsertim remotos Pastores, aut greges primis tribus sæculis aliud, quàm quædam Epistolæ, pervenire potuit. Quamobrem Episcopi populos, ac se ipsos à tanto tempore suo judicio, vel cum aliorum consilio regere soliti, Papæ autoritatem ab impedimentis, quibus distenta fuerat, solutam, non tam subito exceperunt, sed alii citius, alii tardius, nunc in isto, nunc in illo capite.